

РЕШЕНИЕ

№ 71

гр. София, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, VIII ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Лилия М. Руневска

при участието на секретаря Велислава Ем. Карамихова
в присъствието на прокурора Р. С. Ц.
като разгледа докладваното от Лилия М. Руневска Гражданско дело № 20231800100561 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по искова молба на Е. Г. И. срещу Ц. И. М., с която е предявен иск с правно основание чл. 5 ЗЛС за поставяне на ответника под пълно запрещение. Ищцата твърди, че ответникът е неин син, роден на 01.11.2002 г. силно недоносен като втори близък. Още от раждането му настъпили редица увреждания на здравето, които до ден днешен се усложнявали и задълбочавали. От раждането си ответникът останал напълно сляп с двете очи, с ДЦП и хидроцефалия, епилепсия и тежко умствено изоставане. Придружаващите му заболявания били много и постоянно се налагало лечение в различни лечебни заведения. Речта и способността за комуникация на ответника били силно нарушени, нарушени били и тазово-резервоарните функции, поради което било необходимо ответникът постоянно да е с памперс. Той не можел сам да се движи, да се храни, да се облича, да извършва елементарни житейски действия и да се грижи за себе си. Ищцата като негова майка постоянно и непрекъснато се грижела за него. Съгласно ЕР № 143 от 22.01.2019 г. ответникът бил 100% нетрудоспособен с чужда помощ. Не можел да остане сам дори за кратко поради опасност за здравето и живота му. Вследствие на умствената изостаналост и придружаващите заболявания той се нуждаел от постоянна грижа както по отношение на физическото му съществуване, така и по отношение на неговите права и интереси, тъй като не разбирал свойството и значението на действията си и не можел да ръководи постъпките си. Не разбирал околния свят и не можел да взема правилни самостоятелни решения. Състоянието му постоянно се влошавало и нямало прогноза за обратимост на увреждащите

процеси.

Препис от исковата молба и доказателствата е връчен на ответника чрез назначения му особен представител адв. М. Н. – Т., като в срока по чл. 131 ГПК е депозиран писмен отговор, в който е изложено становище за допустимост на иска.

В исковата молба е направено и искане на основание чл. 337, ал. 2 ГПК за назначаване на временен попечител на ответника, а именно неговата майка, поради необходимост да му се извърши спешно зъболечение под пълна упойка, за което е необходимо изрично съгласие, каквото ответникът не бил в състояние да даде. Искането е уважено и с протоколно определение от 18.01.2024 г. майката на Ц. И. М. – ищцата Е. Г. И. е назначена за негов временен попечител до назначаване на постоянен настойник или попечител от органа по настойничество и попечителство.

В съдебно заседание след изслушване на ответника и приемане на заключението по допуснатата съдебно-психиатрична експертиза ищцата поддържа искането за поставяне на ответника под пълно запрещение.

Представителят на СОП излага становище за основателност на исковата претенция.

След преценка на събраните по делото доказателства съдът приема за установено следното от фактическа страна:

От представеното ЕР № 0143 от 22.01.2019 г. на ТЕЛК за общи заболявания към УМБАЛ „С.А.С.“ АД се установява, че ответникът Ц. И. М. има 100 % трайно намалена работоспособност с чужда помощ поради общо заболяване с диагноза вродени аномалии на задния сегмент на окото, като този процент трайно намалена работоспособност е доживотен.

От представения трудов договор от 16.11.2021 г. се установява, че Е. Г. И. – майка на Ц. И. М. /за което са представени удостоверение за раждане от 08.04.2004 г. и удостоверение за семейно положение от 11.08.2023 г./ е назначена за личен асистент на Ц. И. М. за срок до 29.09.2026 г.

От представената по делото епикриза на ответника от 12.07.2016 г., издадена от МБАЛ „А.“ ЕАД, клиника по детско-юношеска психиатрия, се установява, че той е дете /към онзи момент/ с множествени увреждания - пълна двучна слепота, ДЦП, епилепсия, при което се установява когнитивно функциониране на ниво тежко умствено изоставане, придружено с дефицити в комуникацията, в частност в развитието на речта и езика и множество стереотипи, характерни за генерализирани разстройства на развитието. Самостоятелното съществуване на детето дори за кратко е невъзможно.

От представената по делото епикриза на ответника от 16.09.2016 г., издадена от МБАЛ ПО НЕВРОЛОГИЯ И ПСИХИАТРИЯ „С.Н.“, се установява, че при приема му в това лечебно заведение е поставена окончателна диагноза Grand mal припадъци /с малки припадъци - petit mal или без тях/, неуточнени, като съпътстващите заболявания са спастична церебрална парализа, слепота на двете очи, атипичен аутизъм.

От представената по делото епикриза на ответника от 20.02.2018 г.,

издадена от УМБАЛСМ „П.“ ЕАД, клиника по неврохирургия, се установява, че в периода от 02.02.2018 г. до 20.02.2018 г. ответникът е лекуван в това лечебно заведение, като е извършена оперативна интервенция с диагноза хидроцефалия инт.

От представената по делото епикриза на ответника от 14.01.2022 г., издадена от УМБАЛСМ „П.“ ЕАД, се установява, че в периода от 04.01.2022 г. до 14.01.2022 г. ответникът е лекуван в това лечебно заведение с диагноза комозио церебри, статус пост имплантация ВПШ.

Съдът се убеди лично в психическото и физическото състояние на Ц. И. М.. Същият не е ориентиран за собствена личност, време и място.

По делото е прието заключение на съдебно-психиатрична експертиза, от което се установява, че ответникът страда от: тежка умствена изостаналост, значително нарушение на поведението, изискващо грижи и лечение, което представлява слабоумие по смисъла на чл. 5 ЗЛС; локализирана (фокална) (парциална) симптоматична епилепсии и епилептични синдроми с обикновени парциални припадъци; придружаващи заболявания - друга детска церебрална парализа, атипичен аутизъм, слепота на двете очи. Поради заболяването си той не може да възприема правилно факти от обективната действителност и не може да дава достоверни обяснения за тях, не може да разбира свойството и значението на извършеното и не може да ръководи постъпките си, вземайки самостоятелни решения, не може да защитава интересите си и не може да се грижи сам за своите работи, т. е. е недееспособен и е подходящо да бъде поставен под пълно запрещение.

Така установената фактическа обстановка налага следните правни изводи:

Предявеният иск е допустим - исковата молба изхожда от майката на ответника, която е активно легитимирана с оглед разпоредбата на чл. 336, ал. 1 ГПК.

Разгледан по същество, искът е основателен.

С оглед състоянието на ответника същият следва да бъде поставен под пълно запрещение.

Поставянето под запрещение е акт на съда, с който се ограничава или отнема по установен ред и въз основа на установени от закона основания дееспособността на едно физическо лице при трайно душевно заболяване, което пречатства лицето само да се грижи за себе си и своите работи. Съгл. чл. 5, ал. 1 и 2 ЗЛС непълнолетните и пълнолетните лица, които поради слабоумие или душевна болест не могат да се грижат за своите работи, се поставят под пълно запрещение и стават недееспособни, а онези пълнолетни лица с такива страдания, но чието състояние не е така тежко, се поставят под ограничено запрещение. Препращащата норма на чл. 5 ал. 3 ЗЛС сочи, че по отношение на правните действия на лицата по ал. 1 се прилага чл. 3 ал. 2 ЗЛС, а за правните действия на лицата по ал. 2 се прилага чл. 4, ал. 2 ЗЛС. Статутът на лицата, поставени под пълно и ограничено запрещение, е приравнен по закон на този на малолетните и непълнолетните лица. Следва да се отбележи, че сама по себе си душевната болест не прави болния недееспособен, а

болестното състояние заедно с невъзможността лицето да се грижи за своите интереси са основание за поставяне на дадено лице под запрещение. Т. е., за да се постави едно лице под запрещение, следва да са налице кумулативно две предпоставки – на първо място лицето да страда от слабоумие или душевна болест и на второ място да е в невъзможност само да се грижи за своите интереси.

С решение № 10/2014 г. на Конституционния съд е прието, че по отношение на лицата с психически увреждания особената защита включва и предпазването на тези лица от извършване на правни действия, с които те биха могли да увредят собствените си интереси. До приемането на нова уредба, която да е в съответствие с европейското и международно право, разпоредбата на чл. 5, ал. 1 ЗЛС следва да се прилага, макар и ограничително, като способ за подкрепа и съдействие на нуждаещите се лица.

В конкретния случай поставянето на ответника под пълно запрещение се преценява от съда, че е именно в негов интерес, с оглед здравословното му състояние.

От събраните в хода на производството по делото доказателства безспорно се установи, че Ц. И. М. страда от тежка умствена изостаналост, представляваща слабоумие по смисъла на чл. 5 ЗЛС, локализирана (фокална) (парциална) симптоматична епилепсия и епилептични синдроми с обикновени парциални припадъци и придружаващи заболявания - друга детска церебрална парализа, атипичен аутизъм, слепота па двете очи. Ответникът е и с определен доживотно процент на трайно намалена работоспособност 100 % с чужда помощ /безспорно този процент трайно намалена работоспособност се дължи на слепотата, която сама по себе си не налага извод за недееспособност, но в случая тя е съчетана с останалите тежки заболявания, водещи до такъв извод/.

Степента на страданието при него е такава, че го ограничава от възможността пълноценно да се грижи за своите работи, като това състояние е постоянно. Т. е. налице е първият критерий – медицински, за признаването му за недееспособен по смисъла на чл. 5, ал. 1 ЗЛС. Налице е и втората предпоставка, а именно ответникът не може пълноценно да се грижи за себе си и да охранява своите лични и имуществени интереси. От придобитите лични впечатления съдът намира, че състоянието му е тежко – не е възможно да се установи словесен контакт с него, съответно съдът не получи отговор на зададените му въпроси, а състоянието му като цяло показва, че не осъзнава случващото се около него и не може да се справя сам. Ето защо изцяло в негов интерес е да бъде поставен под пълно запрещение, тъй като наличното заболяване му пречи да се грижи за своите работи, да взема решения, да защитава своите морални и материални интереси.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ПОСТАВЯ ПОД ПЪЛНО ЗАПРЕЩЕНИЕ Ц. И. с ЕГН

***** от гр. Б., Софийска област, ул. „В.“ № 24, вх. А, ет. 3, ап.
7.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски апелативен
съд в двуседмичен срок от връчването му.

След влизане в сила на решението заверен препис от същото да
се изпрати на органа по настойничество при Община Б. за учредяване
на настойничество.

Съдия при Софийски окръжен съд: _____